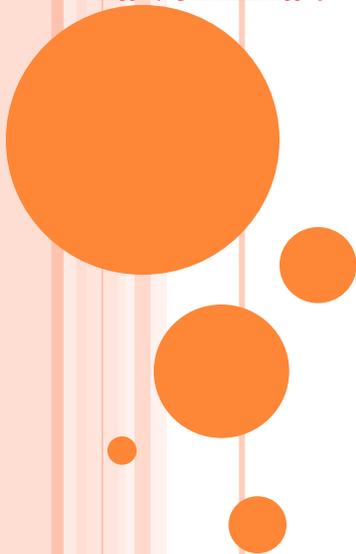

**Stručna institucija za nadzor rada
stanica tehničkih pregleda vozila u FBiH**

CENTAR MOTOR d.o.o.

Obilazna cesta b.b., 88220 Široki Brijeg, Bosna i Hercegovina

Uređaji na teretnim vozilima koji služe za utovar, istovar stvari, platforme, koji se pokreću djelovanjem radnog fluida pod pritiskom (hidraulični sistem), vozila sa sudovima koji podliježu ADR i ATP sporazumima, zatamnjenje stakala na vozilima .

❖ Uređaji koji služe za utovar , istovar , stvari, platforme koje se pokreću pod pritiskom radnog fluida(hidraulični sistemi).

Na osnovu člana 22. stav 3. Zakona o zaštiti na radu („Službeni list SRBiH“, broj: 22/90), donosen je:

Pravilnik o načinu i postupanju vršenja periodičnih pregleda i ispitivanja iz oblasti zaštite na radu.

Član 2

Periodičnim pregledom i ispitivanjima podliježu sljedeća sredstva rada i opreme:

1. pokretne, stabilne i kose dizalice sa ektričnim i drugim pogonom kojim se diže, perenosi ili spušta teret pomoću čeličnog užeta, lanca ili magneta (mostne, poluportalne, portalne i stubne dizalice) kao i kombinacije takvih dizalica koje služe za industrijski, građevinski i drugi transport;
2. liftovi za prevoz radnika i tereta, sa pratiocem ili bez njega;
3. žičare za prevoz radnika i tereta, sa pripadajućom opremom, postojenjima i objektima;
4. stabilni i pokretni kompresori i kompresorske stanice sa radnim pritiskom većom od 1 bar ili kapacitetom većim od 6m³/min;
5. mehaničke i hidraulične prese i mašine za sječenje i obradu materijala na mehanizovan pogon;
6. sve vrste sredstava rada na mehanizovan pogon;
7. sve vrste alata sa električnim, hidrauličnim, pneumatskim, parnim pogonom i motorima sa unutrašnjim sagorjevanjem.

Član 5.

Periodični pregledi i ispitivanja sredstava rada i opreme iz čl.2. ovog pravilnika koja se prvi put puštaju u rad, vrše se prije puštanja u rad, a naredni pregledi i ispitivanja vrše se najmanje jednom u tri godine, ako posebnim propisom ili upustvom proizvođača nisu određeni drugi rokovi.

➤ Vozila koja imaju ugrađena sredstva rada i opremu navedenu u členu 2 Pravilnika o načinu i postupanju vršenja pregleda i ispitivanja iz oblasti zaštite na radu moraju biti periodično ispitani i posjedovati upotrebnu dozovlu za rad, koju su vlasnici vozila dužni posjedovati prilikom obavljanja TEU pregleda za navedena vozila.

Na sljedećim primjerima su prikazani pojedini tipovi vozila sa hidrauličnim sistemima za utovar i istovar stvari

Trokrake platforme

Teleskopske platforme

Pretovarni kiperi

Trostrani kiperi

❖ Pregled vozila sa zatamnjenim staklima

- Ukoliko se na stanici tehničkog pregleda pojavi vozilo na kojem su zatamnjena stakla, kontrolori tehničke ispravnosti su dužni da prilikom pregleda vozila utvrde da li je zatamnjeno stakala na tom vozilu izvršeno u skladu s odredbama zakona.
- U BiH ova oblast je uređena prema slijedećem pravilniku:

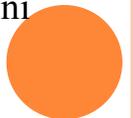
Po pravilniku o dimenzijama, ukupnoj masi i osovinskom opterećenju vozila, o uređajima i opremi koju moraju da imaju vozila i o osnovnim uslovima koje moraju da ispunjavaju uređaji i oprema u saobraćaju na putevima,

član 46.

- (3) Stakla na vozilu ne smiju se na bilo koji način dodatno zatamnjivati (npr. postavljanjem folija, dodatnim bojenjem stakala i sl.), u odnosu na fabričku ugradnju.
- (4) Izuzetno od stava (3) ovog člana, mogu se dodatno zatamniti:
  - a) zadnja i bočna stakla autobusa postavljanjem homologiranih reklamnih folija;
  - b) bočne staklene površine motornih vozila iza leđnog naslona sjedišta vozača i suvozača, homologiranim folijama bez refleksije.
- (5) Odredbe ovog člana ne primjenju se za vozila oružanih snaga BiH, policijskih agencija u BiH, kao i vozila vrlo usko specijalizovane namjene koja se ne koriste ni u jednom drugom segmentu društva.

- Vrlo je važno da se na tehničkom pregledu razlikuje tvornički izvedeno zatamnjenje (gotovo sva vozila na tržištu mogu se naručiti sa zatamnjenim staklima) od zatamnjenja izvedenog postavljanjem tamnih folija.
- Tvornička zatamnjenja se izvode na svim staklima vozila, bočna stakla iza vozača i stražnje staklo izvodi se kao neprozirno. Sva tvornička zatamnjenja su tehnički korektna.
- Prilikom kontrole tehničke ispravnosti vozila na kojem je evidentirano da su naknadno zatamnjena stakla, prema propisanim uslovima navedenim u Pravilniku o dimenzijama, ukupnoj masi, osovinskom opterećenju vozila uređajima i opremi koju moraju da imaju vozila i o osnovnim uslovima koje moraju da ispunjavaju uređaji i oprema u saobraćaju na putevima, kontrolori su dužni od vlasnika vozila tražiti atest–certifikat o obavljenom ispitivanju kojeg je izdalo ovlašteno ispitno tijelo za certificiranje vozila.
- Ukoliko navedeno vozilo ne posjeduje atest za navedeno zatamnjenje stakala, tom vozilu se ne može ni ovjeriti tehnička ispravnost.

Zemlja	Prednji dio	Zadnji dio
Hrvatska	Nije dozvoljeno	Sve dozvoljeno
Slovenija	Nije dozvoljeno	Sve dozvoljeno
BiH	Nije dozvoljeno	Sve dozvoljeno
Austrija	Max. 5% ili sigurnosna folija	Max. 80%
Belgija	Max. 30%	Sve dozvoljeno
Češka	Max. 30%	Sve dozvoljeno
Njemačka	Nije dozvoljeno	Sve dozvoljeno
Italija	Nije dozvoljeno	Sve dozvoljeno
Mađarska	Max. 30%	Sve dozvoljeno

Usporedba zakonski odredbi u pogledu zatamnjenja stakala na vozilima u BiH i susjednim zemljama

❖Vozila koja podlježu ATP sporazumu-pregled vozila za prevoz lako kvarljive robe i namirnica-hladnjače

ATP sporazum: Sporazum o međunarodnom prevozu lakokvarljivih namirnica i specijalnim sredstvima za njihov prevoz-zadnje izmjene 02.01.2011
BiH je pristupila 12.01.1994 god..

➤ATP Sporazum primjenjuje se u slučaju prvog, periodičnog ili izvanrednog pregleda opreme vozila, bilo da je vozilo novo ili već registrirano. Također se primjenjuje u slučaju da je već odobreno vozilo po ATP-u bilo u većem obimu popravljano ili obnavljano. Odnosi se na vozila s izotermičkom opremom, vozila s rashladnim uređajima ili opremom za grijanje, koja sudjeluju u međunarodnom prijevozu lakokvarljivih namjernica

➤Prilikom kontrole tehničke ispravnosti (TEU pregleda) vozila –hladnjače koja obavlja međunarodni transport lakokvarljivih namirnica, kontrolori su obavezni izvršiti uvid u ATP certifikat kojeg vozilo treba da posjeduje .

- Certifikat se izdaje na osnovu utvrđene usaglašenosti vozila i zahteva definisanih ATP sporazumom.
- Kod ispitivanja novih vozila** - utvrđuje se koeficijent K za komoru vozila i usaglašenost komore i termičkog uređaja (ukoliko ga vozilo poseduje) na osnovu čega se izdaje Certifikat na period od **najduže 6 godina**.
- Produženje Certifikata** - za vozila koja su u eksploataciji i kojima ističe važnost Certifikata. Certifikat se može produžiti **najduže za 3 godine**.

➤Izdavanje i obnova ATP Certifikata

Rashladna komora na vozilu koja je zadovoljila opsežna temperaturna ispitivanja u ovlaštenim ispitnim centrima dobiva ATP Certifikat.

Osim ATP certifikata vozilo dobiva i oznaku koja mora biti na hladnjači i koja označava o kojoj se vrsti hladnjače radi i do kada vrijede izvršena ispitivanja

FRC
02-2011

Oznaka na hladnjači

PRIJEVOZNO SREDSTVO / EQUIPMENT

BIH

590

~~IZOTERMICKO~~
INSULATED~~RASHLADNO~~
REFRIGERATEDHLADNJAČA
MECHANICALLY
REFRIGERATED~~ZA ZAGRIVANJE~~
HEATED~~VIŠETEMPERATURNO~~
MULTITEMPERATURE

CERTIFIKAT / CERTIFICATE

ATP BH-000590

Izdan prema Sporazumu o međunarodnom prijevozu namirnica u specijalnim sredstvima za njihov prijevoz (ATP) / Issued pursuant to the Agreement on the International Carriage of Perishable Foodstuffs and on the Special Equipment to be used for such Carriage (ATP)

1. Organ koji je izdao certifikat / Issuing authority: **CENTAR MOTOR ŠIROKI BRJEG**
2. Prijevozno sredstvo / Equipment:
3. Registarske pločice / Registration number: 155-J-777 VIN / Vehicle identification number: 65666565
dodjeljen od / allotted by: CENTAR MOTOR
Serijski broj komore / Insulated box serial number: 123456
4. Vlasnik ili korisnik / Owner or operated by: Test Test
5. Podnositelj zahtjeva / Submitted by: MARKO MARKOVIC
6. Odobreno je kao / Is approved as: FRC
- 6.1 Sa jednim ili više toplinskih uređaja koji su / With one or more thermal appliances which is(are):
- 6.1.1 ~~Neovisni / Independent;~~
- 6.1.2 ~~Gvisni / Not independent;~~
- 6.1.3 ~~Stacionarna / Removable;~~
- 6.1.4 ~~Nestacionarna / Not removable;~~
7. Osnova za izdavanje certifikata / Basis of issue of certificate:
- 7.1 Ovaj certifikat se izdaje na osnovu / This certificate is issued on the basis of:
- 7.1.1 Ispitana prijevozna sredstva / Tests of the equipment;
- 7.1.2 U skladu s referencom tipa opreme / Conformity with a reference item of equipment;
- 7.1.3 ~~Periodične kontrole / A periodic inspection;~~
- 7.2 Ako se certifikat izdaje na osnovu ispunjavanja ili usklađenosti sa referencom tipa opreme navesti / Specify:
- 7.2.1 Ispitna stanica / The testing station: Teh. servis1
- 7.2.2 Metoda ispitivanja / The nature of the tests: MJERENJE TEMP.
- 7.2.3 Broj ili brojevi izvještaja o ispitivanju / The number(s) of the report(s):
I-OBR-0053

- 7.2.4 Vrijednost koeficijenta K / The K coefficient: 0.42
- 7.2.5 Korisna rashladna snaga pri vanjskoj temperaturi od 30 °C i unutarnjoj temperaturi od / The effective refrigerating capacity at an outside temperature of 30 °C and on inside temperature of:

	Nominalna snaga Nominal capacity	Isparišač 1 Evaporator 1	Isparišač 2 Evaporator 2	Isparišač 3 Evaporator 3
0 °C	3 W	2 W	XXXX W	XXXX W
-10 °C	XXXX W	XXXX W	XXXX W	XXXX W
-20 °C	XXXX W	XXXX W	XXXX W	XXXX W

- 7.3 Broj otvora i specijalne opreme / The number of openings and special equipment: 0
- 7.3.1 Broj vrata / Number of doors: 2 Stražnja vrata / Rear door: 2 Bočna vrata / Side door(s): 0
- 7.3.2 Broj ventilacijskih otvora / Number of vents: 3
- 7.3.3 Oprema za vješanje mesa / Hanging meat equipment: 0
- 7.4 Ostalo / Other:
8. Ovaj certifikat važi do / This certificate is valid until: 05.02.2015
- 8.1 Pod sljedećim uvjetima / Provided that:
- 8.1.1 da se izotermička komora i toplotni uređaj (ukoliko postoji) održavaju u dobrom stanju, i / The insulated body and, where applicable, the thermal appliance is maintained in good condition, and
- 8.1.2 da nijedna važnija izmjena nije napravljena toplotnim uređajima / No material alteration is made to the thermal appliances;
9. Izdano od / Done by: Teh. servis1
10. Dana / On: 23.02.2012

ATP CERTIFIKAT

Na vozilo koje je ispitano prema ATP sporazumu , mora se postaviti i pločica sa prednje strane vozila koja izgleda kao na slici. Mora biti na engleskom, francuskom ili ruskom jeziku.

Vozila koja podležu ADR sporazumu- vozila za prevoz opasnih materija

ADR je pokrenut u Ženevi 30.09.1957 pod vodstvom Ekonomske komisije za Evropu pri Ujedinjenim nacijama a počeo je da se sprovodi 29 .01.1968 godine. Sporazum je modifikovan u Njujorku 21.08.1975 god, pri čemu su promene počele da se sprovode 19.04.1985. Set novih amandmana stupio je na snagu 01.01.2009 god,a počeo je da se sprovodi 01.01.2011 god.

Uslovi za prevoz opasnih roba u cestovnom saobraćaju definisani su:

- Važećim ADR sporazumom
- ECE pravilnicima i direktivama

➤Vozila EX/II, EX/III (namjenjena za prevoz eksplozivnih materija)

➤ FL (prevoz tečnosti , prevoz gasova), AT (vozila koja ne spadaju EX/III, OX, i FL tip,)

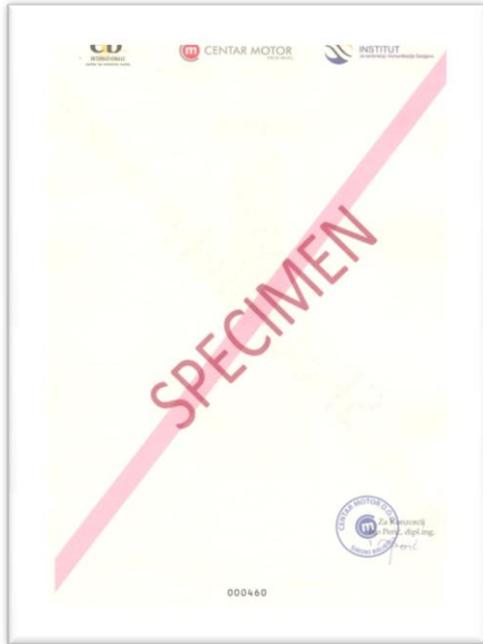
➤OX(namjenjena za prevoz stabilizovanog vodika peroksida)

➤ i MEMU(mobilne jedinice za izradu eksploziva), ali i za sva ostala vozila koja nisu izvedena kao prethodno nabrojani tipovi a koja se koriste za prevoz opasnih materija izdaje se **ADR certifikat kod ovlaštene stručne organizacije** . Ovaj dokument se izdaje na period ne duži od godinu dana od datuma pregleda i ima jednokratnu upotrebu.

Za sva vozila koja se podvrgnu pregledu vozila i svrhu dobivanja ADR certifikata za prevoz opasnih materija se izdaje **Potvrda o rezultatima ispitivanja cestovnih vozila u skladu sa zahtjevima o izvedbi vozila definisanim u međunarodnom sporazumu o prevozu opasnih materija u cestovnom transportu ADR 2011, ECE Pravilniku broj 105 i pravilniku o certificiranju vozila i uvjetima koje organizacije za certificiranje moraju ispuniti** . Ovaj dokument se izdaje na period ne duži od godinu dana od datuma pregleda i ima jednokratnu upotrebu.

Prednja strana certifikata o ispravnosti vozila za prevoz određenih opasnih materija

Zadnja strana certifikata o ispravnosti vozila za prevoz određenih opasnih materija

Prednja strana ADR potvrde

Zadnja strana ADR potvrde

➤ **Potvrda o zaštiti od statičkog elektriciteta** se izdaje za sva vozila koja prevoze opasne materije klasa 1-5, kao i neki materija klase 9. Ovaj dokument se izdaje na period 6 mjeseci od datuma pregleda i ima jednokratnu upotrebu.

Potvrda o statičkom ispitivanju

HVALA NA PAŽNJI !!!

